

تصویر پردازی هنری در شعر بلند الحیدری

ریحانه ملازاده، سوسن حقجو

عضو هیأت علمی دانشگاه الزهراء(س)، ایران، تهران. r.mollazadeh@alzahra.ac.ir
دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه الزهراء(س)، ایران، تهران. haghjo.susan@gmail.com

چکیده :

اصطلاح تصویر و تصویر پردازی، در نقد ادبی امروز حضور چشمگیری دارد و یکی از مباحث اساسی زیبایی شناسی در کلام است که اثر و نفوذ کلام را قوت می بخشد و با ملموس ساختن امور انتزاعی بر زیبایی سخن می افزاید . بلند الحیدری یکی از شاعران برجسته معاصر عراقی و از پیشگامان شعر نو محسوب می شود. وی در دوره سلطه عثمانی ها بر عراق به دلیل فعالیت‌های سیاسی به اعدام محکوم شد اما چندی بعد حکمش تخفیف یافت و در اواخر عمر به لندن تبعید شد. بلند الحیدری شاهد جنگ بین ایران و عراق نیز بود و از مخالفان این جنگ بشمار می رفت. اغلب اشعار او سرشار از تصاویر هنری زنده و پویایی است که در مخالفت با حکومت وقت سروده است. این پژوهش با تکیه بر شیوه توصیفی - تحلیلی به بررسی اشعاری از بلند الحیدری می پردازد که اشاره به اوضاع عراق در دوران سلطه عثمانی ها دارد. یافته های پژوهش نشان می دهد شاعر با استفاده از آرایه های تشبیه و استعاره عواطف و احساسات خود را که حاکی از اندوه وی از سلطه عثمانیها بر سرزمینش است با تصاویری تأثیرگذار در شعر خود نشان می دهد. استفاده از طبیعت زنده و جاندار که نشان از گرایش رومانسی شاعر دارد، از مهم ترین ابزارهای بکار رفته در تصاویر شعری اوست.

واژگان کلیدی : شعر معاصر عربی، بلند الحیدری، تصویر ، دوره عثمانی.

۱- مقدمه :

۱-۱- بیان مسئله :

شعر بیان کننده احساس و عاطفه است لذا باید دارای ساختمان لغوی خاصی باشد تا بتواند نگاه شاعرانه را مجسم سازد؛ یکی از عناصر مهمی که سبب شکل گیری این ساختمان لغوی می شود بهره بردن از صور خیال به ویژه عنصر تصویر پردازی است، تصاویر ادبی و هنری به معنای « صحنه هایی است که ادیب آن ها را خلق می کند تا با ملموس و محسوس نمودن کلام، پیام و خلق زیبایی، آن را در دسترس حواس و درک مخاطب قرار دهد ». (قائمی، ۱۳۹۰: ۱۳۱) بلند الحیدری از پیشگامان شعر نو در ادبیات عربی است. آغاز جوانی وی همزمان با جنگ دوم جهانی بود و کشور عراق نیز در این دوران، تحت سلطه و قیمومت عثمانی ها بود ، در همین اوان الحیدری به حزب کمونیست پیوست و به فعالیت های چپ گرایانه پرداخت.(عبد اللهی، ۱۳۸۷: ۱۸۵) ؛ او در اشعار